

РЕШЕНИЕ

№ 65

гр. Шумен, 22.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ШУМЕН в публично заседание на седми ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Константин Г. Моллов

при участието на секретаря Галина Св. Г.а
като разгледа докладваното от Константин Г. Моллов Търговско дело № 20223600900023 по описа за 2022 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по депозирана искова молба от М. М. А., ЕГН ***** с адрес в гр. Шумен, ул. „.....“, № 2, чрез адв. Н. Н. Д. със съдебен адрес на кантората в гр. София, ул. „.....“, № 2, четвърти полуетаж, офис № 4 против Застрахователно дружество „Бул инс“ АД, ЕИК 831830482 със седалище и адрес на управление гр. София, р-н Триадица, ул. „.....“ № 78, представлявано от С.С.П. и К.Д.К. Ищецът твърди, че на 30.11.2021 г., около 9.20 ч. в гр. Шумен на ул. „.....“, при управление на лек автомобил „Ауди А3“ с ДК № водачът О.Д.Д. е нарушил правилата за движение и блъска пресичащия от дясно на ляво пътното платно М. М. А.. В резултат на ПТП, ищецът е получил телесни увреждания, изразяващи се в счупване на носна кост и на дясна подбедрица. Фрактурите са причинили силни болки и страдания, остра стресова реакция, като след ПТП е имала нужда от чужда помощ. Към датата на подаване на исковата молба, ищецът продължава все още да изпитва болки, емоционални травми, неудобства и притеснения поради зависимостта от чужда помощ.

За лекия автомобил „Ауди А3“ с ДК № управляван от О.Д.Д. е имало сключен с ответника договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“, обективиран в застрахователна полица № BG/02/121002 710330 със срок за валидност от 15.09.2021 г. до 14.09.2022 г. Ищецът в качеството си на увредено лице е отправил до ответното дружество застрахователна претенция за възмездяването на претърпените от него вреди, като е представил документите, с които разполага. Застрахователят е отказал изплащане на обезщетение. С исковата молба ищецът претендира ответното дружество да му заплати сумата от 80 557.68 лв., от които застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 80 000.00 лв. и застрахователно обезщетение за

претърпени имуществени вреди в размер на 557.68 лв., ведно със законната лихва на основание чл.429, ал.3 от КЗ върху претендираната главница за неимуществени вреди от датата на депозиране на извънсъдебната претенция 08.12.2021 г. до окончателното ѝ изплащане; законната лихва на основание чл.497, ал.1, т.2 от КЗ върху размера на застрахователното обезщетение, включващо главницата на неимуществени вреди и лихвата по чл.429, ал.3 от КЗ, считано от изтичане на петнадесетдневния срок от уведомяване на застрахователя на 05.01.2022 г. до окончателното изплащане; законната лихва на основание чл.429, ал.3 от КЗ върху претендираната главница за имуществени вреди от датата на депозиране на извънсъдебната претенция 02.02.2021 г. до окончателното ѝ изплащане и законната лихва на основание чл.497, ал.1, т.2 от КЗ върху размера на застрахователното обезщетение, включващо главницата на имуществени вреди и лихвата по чл.429, ал.3 от КЗ, считано от изтичане на петнадесетдневния срок от уведомяване на застрахователя на 24.02.2022 г. до окончателното изплащане.

Застрахователно дружество „Бул инс“ АД оспорва изцяло предявените от ищеца претенции, както и твърденията му в исковата молба. Направено е възражение за съпричиняване на вредоносния резултат. Пострадалият със своето поведение е допринесъл за настъпването на ПТП. Той е нарушил правилата за движение, установени в ЗДвП, а именно задълженията си, произтичащи от чл.113 и чл.114 от ЗДвП. Не е налице причинно-следствена връзка между настъпилото ПТП и причинените на ищеца вреди. Оспорва се и размерите на предявените претенции за вреди. Искът за неимуществени вреди е завишен, прекомерен и в противоречие с чл.52 от ЗЗД. Претециите за лихви не са съобразени с чл.429 от КЗ. Налице е и анатоксизъм по отношение на втората претенция за законна лихва, което е недопустимо.

От събраните по делото доказателства, не оспорени от страните, преценени по отделно и в съвкупност съдът приема за установено следното:

С влязло в сила на 30.06.2023 г. Решение № 124 от 11.04.2023 г. на Шуменския районен съд, постановено по АНД № 612/2023 г. по описа на съда, О.Д.Д., ЕГН ***** е признат за виновен в това, че на 30.11.2021 г. в гр. Шумен при управление на л.а. „Ауди А3“ с ДК № е нарушил правилата за движение – чл.20, ал.2, изр.2 от ЗДвП и по непредпазливост е причинил средна телесна повреда на М. М. А., изразяваща се във фрактура на телата на двете кости на лявата подбедрица в горната им трета с разместване, което е довело до трайно затруднение в движението на левия долен крайник за срок по-голям от един месец, като след деянието е направил всичко зависещо от него за оказване помощ на пострадалия – престъпление по чл.343а, ал.1, б. „а“ във вр. с чл.343, ал.1, б. „б“ във вр. с чл.342, ал.1 от НК, поради което и на основание чл.78а, ал.1 от НК го освобождава от наказателна отговорност и му налага административно наказание „глоба“ в размер на 1 000.00 лв.

Ответникът не оспорват наличието и съдът е приел за безспорно установено обстоятелството, че има валидно сключен застрахователен договор за застраховка „Гражданска отговорност“ по отношение на отговорността на водачите и ползвателите на

лек автомобил марка „Ауди А3“ с ДК № към датата, на която е осъществено процесното ПТП - застрахователна полица BG/02/1210027103 30 със срок за валидност от 15.09.2021 г. до 14.09.2022 г. (констативен протокол за ПТП с пострадали лица – л.9-10).

От заключението на назначената от съда комплексна съдебно-автотехническа и медицинска експертиза, прието от съда, като обективно и компетентно дадено се установява, че на 30.11.2021 г., през светлата част на денонощието лек автомобил „Ауди А3“ с ДК № управляван от О.Д.Д. се е движел в гр. Шумен по ул. „.....“ към кръстовището с бул. „.....“. Времето е било облачно, със силен снеговалеж премесен с дъжд и силен вятър, пътното платно е било мокро, стъклата на автомобила са били заснежени. В района на ПТП няма пътна маркировка и обозначени места за пресичане на пешеходци. След пресичане на булеварда, движейки се със скорост около 25 км./ч., водачът е насочил автомобила с ляв завой към ул. „.....“ В същия момент от десния тротоар към лявата част на платното, с нормален ход, косо и отдясно наляво на автомобила е започнал да пресича пешеходеца М. М. А.. Поради ограничената видимост от заснежените стъкла на автомобила, водачът късно възприема пешеходеца и го блъска с предната дясна част на автомобила в неговата лява страна. Мястото на удара е в дясната лента на ул. „.....“ (в непосредствена близост до Т-образно кръстовище между ул. „.....“, ул. „.....“ и ул. „.....“) на разстояние 5.80 метра от десния край на платното за движение и на 4.90 метра източно от Ор.1 (електрически стълб). След удара, водачът насочва автомобила наляво и спира в лявата лента, а пешеходецът пада на пътната настилка.

Автомобилът се е движел с ниска скорост, която не се е отразила на механизма на настъпване на ПТП, тъй като автомобилът е бил извън опасната си зона за спиране и водачът е имал достатъчно време и разстояние да забележи пешеходеца и да спре без съприкосновение с него. В района на местопроизшествието не е имало препятствия, ограничаващи видимостта и водачът е могъл да забележи пешеходеца през предното обзорно стъкло още в началния момент на пресичането му на 28.3 метра преди мястото на удара и да спре преди да го достигне. Пешеходецът също е могъл да забележи приближаващия фронтално и от лявата му страна лек автомобил да изчака преминаването му на тротоара, предвид обстоятелството, че е предприемал пресичане на платното за движение на необозначено място.

Произшествието е било предотвратимо, в случай, че и двамата участници в ПТП са били внимателни и са действали правилно в конкретната пътна ситуация: водачът да спре и да пропусне пресичащия пешеходец или пешеходецът да изчака преминаването на автомобила без да слиза на платното за движение.

М. М. А. е получил следните травматични увреждания: съчетана травма – глава и крайници. Контузията на главата: закрыта фрактура на носните кости с деформация и кървене. Контузията на крайниците: фрактура на телата на двете кости на лявата подбедрица в горната им трета с разместване. Между претърпяното ПТП и установените травматични увреждания е налице пряка причинна връзка.

На ищеца е проведено оперативно лечение. Непосредствено след пътния инцидент са

проведени две операции. На 01.12.2021 г. под обща интубационна анестезия с елеватор е извършено закрито наместване на фрактурата на носните кости. Поставена е коригираща тампонада. Операцията е протекла успешно, без регистрирани усложнения. На 02.12.2021 г. е проведено открито наместване на фрактурата с вътрешна фиксация на тибия с тибиялен пирон и четири винта. Следоперативният период е протекъл гладко, без регистрирани усложнения. Ищецът бил изписан за домашно амбулаторно лечение с подобрения, без оплаквания, без повишена температура, със спокойна рана, с указание да не натоварва левия долен крайник за 90 дни. Назначена е терапия за дома, включваща противосъсирващи средства, противокиселинни средства, венотоници, антибиотик. От проведената в срок (след 90-я ден) рентгенография се установява, че консолидацията на фрактурите не е завършена и втората ортопедична операция е отложена. Същата е проведена след 40 дни на 12.04.2022 г. При операцията планово е отстранен динамичният винт, а останалите винтове, ведно с тибиялния пирон са налице и сега. В епикриза изрично е отразено, че към момента на втората хоспитализация (4 ½ месеца след ПТП) консолидацията на фрактурата е недостатъчна (незавършена).

Предвид обективните медицински данни най-изразени болки и страдания пострадалият е изпитвал през първите 4 – 6 седмици след претърпяното ПТП, след което, би следвало постепенно болките да започнат да намаляват. По изразена болезненост е възможна и 2-3 седмици след операцията по изваждане на динамичния винт.

Възникналите неудобства са свързани основно с ограничените движения на левия долен крайник, свързани първоначално с невъзможността за свободно придвижване и самообслужване, необходимост от използване на помощни средства – патерици, тоалетен стол и др.

От наличната медицинска документация не може да се определи прецизно в кой момент е завършила консолидацията на увредения ляв долен крайник, но проследявайки динамиката на оздравителния процес по рентгенографии и медицински документи може да се определи общ възстановителен период около 6 – 7 месеца.

Към настоящият момент консолидацията на фрактурите на подбедрицата е завършена. Ищецът ходи самостоятелно, без помощни средства. Налице са признаци на контрактура на триглавия мускул на подбедрицата с частично ограничение на движенията, проявяващи се основно при слизание по стълби и изкачване на наклони. Налице е и остатъчна болезненост в областта на лявото коляно, която е често срещана след операция на големия пищял на подбедрицата.

Приложените по делото (л.52) касова бележка за закупените лекарства – противосъсирващи средства, венотоник и вазопротектор, антибиотик, синбиотик против киселини в стомаха са необходими за лечението на ищеца в ранния възстановителен период след претърпяното ПТП и операции, а комбинираният стол за тоалет и баня е необходим и приложим за обслужване на болния, чието придвижване е ограничено.

За установяване на наведените твърдения за претърпени от него болки и страдания,

ищецът е ангажирал гласни доказателства. В съдебно заседание са разпитани двама свидетели, синове на ищеца – М.М.М. и К.М.М. От показанията им се установява, че след изписването му от болницата, лечението на М. М. А. е продължило в домашни условия. В продължение на месец е бил на легло, след което е започнал да се изправя, но не можел да ходи. От м. март на следващата година е започнал да използва инвалидна количка до май-юни, след което започнал да ходи с патерици около 3-4 месеца, първо с две патерици, впоследствие с една, имал нужда от чужда помощ за задоволяване на хигиенните и битовите си потребности. Наложило са да вземат специален тоалетен стол. Сега се предвижвал сам, но все още изпитва болки, коляното му не се огъва както трябва, не може да кляка, станал е по-раздразнителен и сприхав, бързо се изнервя.

Съдът кредитира показанията на свидетелите, независимо от близката връзка между тях и ищеца, предвид обстоятелството, че те имат преки и непосредствени впечатления от състоянието на ищеца в периода преди и след ПТП. На следващо място показанията им кореспондират със събраните в хода на процеса доказателства, както и поради факта, че не са събрани доказателства, които да ги оборват.

От приложените по делото документи се установява, че М. М. А. е предявил пред застрахователя претенцията си за изплащане на обезщетение за претърпените от него неимуществени и имуществени вреди, съответно с писма от 07.12.2021 г. (л.57), получено от застрахователя на 08.12.2021 г. - известие за доставяне (л.56) и писмо от 31.01.2022 г. (л.59), получено от застрахователя на 01.02.2022 г. с вх. № 66134 (видно от отговора на ответника с дата 07.02.2022 г.). С писмо изх. № НЩ-8294/13.12.2021 г., застрахователят е отказал да обезщети ищеца, като е посочил, че следва да му бъдат представени влязъл в законна сила акт – присъда, решение или споразумение по наказателно дело или постановление за прекратяване на наказателното производство. До влизане в сила на акт, доказващ виновността на водача, управлявал застрахованото МПС няма основание да заплати претендираното застрахователно обезщетение. Застрахователят е потвърдил отказа си с последващо писмо от 07.02.2022 г. (л.58 и л.60).

С оглед на изложената фактическа обстановка съдът достига до следните правни изводи:

Налице е правен спор относно заплащане на обезщетение за претърпени от ищеца неимуществени и имуществени вреди. Предявените обективно и кумулативно съединени искове срещу ответното дружество са с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ и чл.86, ал.1 от ЗЗД.

Исковете са допустими, разгледани по същество са частично основателни, поради следните съображения:

Съгласно чл.429, ал.1, т.1 от КЗ с договора за застраховка “Гражданска отговорност”, застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за причинени от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди. Отговорността на застрахователя се осъществява чрез

заплащане обезщетение на увреденото лице за претърпените от него вреди, които могат да са имуществени и неимуществени и са пряк и непосредствен резултат от увреждането. С чл.432, ал. 1 от КЗ е уредена възможността пострадалото лице, спрямо който застрахованият е отговорен, да предяви пряк иск срещу застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност". Отговорността на застрахователя е функционално обусловена и тъждествена по обем с отговорността на деликвента. За да е налице отговорността на застрахователя по чл.432, ал. 1 от КЗ е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка "Гражданска отговорност" между прекия причинител на вредата и застрахователя. Наред с това следва да са налице и всички предпоставки от фактическия състав на чл.45 от ЗЗД, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител – застрахован, спрямо увредения за обезщетение на причинените вреди.

В конкретния случай е безспорно, че на 30.11.2021 г е осъществено ПТП с участието на лек автомобил, управляван от О.Д.Д., при което е причинена средна телесна повреда на М. М. А.. Наказателното производство е приключило с влязло в сила решение по чл.78а от НК. Това решение, с което наказателният съд освобождава подсъдимия от наказателна отговорност и му налага административно наказание е приравнено по значение на влязла в сила присъда. В този смисъл т.15 от Тълкувателно решение № 6 от 06.11. 2013 г. по тълк. д. № 6/2012 г. на ВКС, ОСГТК. Следователно, съгласно чл.300 от ГПК, то е задължително за гражданския съд, разглеждащ гражданските последици от деянието, относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца. От това следва да се приеме, че са налице всички елементи за носене на деликтна отговорност от прекия причинител – водачът на автомобила О.Д.Д., за понесените от ищеца имуществени и неимуществени вреди. Налице са всички предпоставки на фактическия състав на чл.45 от ЗЗД – противоправно деяние, извършено виновно, при условията на непредпазливост и в резултат на същото е настъпила телесна повреда на ищеца, вследствие, на което той е претърпял вреди.

Не се оспорва обстоятелството и съдът приема за безспорно установено, че към датата, на която е осъществено процесното ПТП е налице валидно сключен застрахователен договор за застраховка "Гражданска отговорност" по отношение на отговорността на водачите и ползвателите на лек автомобил марка „Ауди А3“ с ДК № обективиран в застрахователна полица BG/02/....

Съгласно чл.477, ал.1 от КЗ обект на застраховане по застраховката "Гражданска отговорност" на автомобилистите е гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства, за които застрахованите отговарят. В кръга на застрахованите лица, видно от чл. 477, ал.2 КЗ, е всяко лице, което ползва автомобила на законно основание, т. е. всяко лице във фактическа власт, на което се намира автомобила, която не е установена противоправно. В хода на процеса не са установени обстоятелства за противоправно установена фактическа

власт върху МПС. Следователно валидната застраховка към момента на увреждащото ПТП е основание за носене на отговорност от ответника - застрахователното дружество по чл. 432, ал.1 във вр. с чл.429, ал.1, т.1 от КЗ.

Ответникът е направил е възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на М. М. А., който с поведението си е допринесъл за настъпване на ПТП. Съпричиняващо вредата по смисъла на чл.51, ал.2 от ЗЗД е не всяко поведение на пострадалия, дори когато не съответства на предписаното от закона, а само това чието конкретно проявление се явява пряка и непосредствена последица за произлезлите вреди. От значение е само личното поведение на пострадалия, неговите конкретни действия с които е създал предпоставки за настъпване на увреждането.

Ответникът твърди, че ищецът е допринесъл за вредоносния резултат, тъй като е нарушил правилата за движение, установени в ЗДвП, а именно задълженията си, произтичащи от чл.113 и чл.114 от ЗДвП.

Мястото, на което е осъществено ПТП, е улица с две ленти за движение, намираща се в рамките на населено място - гр. Шумен, като при приближаване на автомобила, движещ се по улицата, пешеходецът е предприел пресичане на уличното платно. В хода на процеса са събрани доказателства, от които се установява, че в района на мястото на удара липсва маркировка за преминаване на пешеходци. В случая следва да се съобрази разпоредбата на чл.113, ал.2 във вр. с ал.1, т.1 от ЗДвП. Съгласно тази разпоредба по двулентовите двупосочни пътища в населените места, когато в близост до пешеходците няма пешеходна пътека, те могат да пресичат платното за движение и извън определените за това места, като преди да навлязат на платното за движение, да се съобразят с приближаващите се пътни превозни средства. Между водача на ППС и пешеходеца е имало пряка видимост и те са могли да се забележат взаимно. Автомобилът се е движел с ниска скорост и според вещото лице водачът е имал възможност да възприеме пешеходката от разстояние 28.3 метра, превишаващо опасната зона на спиране от 14.6 метра, своевременно да спре автомобила и пропусне пешеходецът, с което да предотврати произшествието. М. М. А. също е имал възможност да предотврати ПТП, ако беше изчакала преминаването на автомобила и след това да започне пресичането на улицата. Следователно пострадалият пешеходец е допринесъл за настъпването на произшествието, като не е спазил разпоредбата на чл.113, ал.1, т.1 от ЗДвП. Пешеходецът е участник в движението по силата на §6, т.28 от ДР на ЗДвП, при което спрямо него е приложимо правилото на чл.5, ал.1, т.1 от ЗДвП, а именно с поведението си да не създава опасности и пречки за движението. Следователно отговорността на деликвента следва да се ограничи при отчитане на последиците от поведението на М. М. А.. Всеки един от двамата участници в ПТП е имал обективната възможност да възприеме опасността и да предприеме адекватна реакция, която е била достатъчна за предотвратяването му. Водачът на МПС да предприеме своевременно спиране на движението, а пострадалият да изчака преминаването на автомобила, след което да започне пресичането на уличното платно. С оглед на това съдът приема, че приносът на М. М. А. следва да се определи на 50%, до който размер следва да се намали отговорността на

прекия причинител, респективно на застрахователя, който с оглед съществуващото застрахователно правоотношение следва да възмезди претърпените от ищеца неимуществени вреди, настъпили в резултат на ПТП.

Относно размера на претендираните от ищеца обезщетения.

Искът за заплащане на обезщетение за имуществени вреди е доказан по своето основание. От събраните в хода на процеса доказателства, се установява, че във връзка с лечението на получените при увреждането травми ищецът е понесъл разходи в общ размер на 557.68 лв. Следователно претендираната от ищеца сума за претърпените от него имуществени вреди в размер на 557.68 лв. следва да бъде възстановена, но частично предвид приетото от съда съпричиняване на вредоносния резултат от него до степен на 50%. С оглед на това искът за обезщетение на имуществените вреди следва да бъде частично уважен за сумата от 278.84 лв., а за разликата до претендирания размер от 557.58 лв. да бъде отхвърлен.

По отношение претенцията за неимуществени вреди, следва да се има предвид, че то има за цел да репарира болките, страданията и другите нематериални последици, възникнали от деликта. Размерът на неимуществените вреди следва да бъде определен от съда по справедливост – чл. 52 от ЗЗД. С оглед на това, следва да се съобрази възрастта на ищеца, конкретните прояви на увреждане, физическите и емоционални отрицателни последици от причинените с ПТП травми, периода на възстановяване и необходимостта от допълнително лечение. Към датата на ПТП пострадалият е на 69 години. Оздравителният процес е протекъл без усложнения и е продължил приблизително около седем месеца. В този период ищецът е претърпял три операции, които допълнително стресират и натоварват психически пострадалия. Травмите получени в резултат на ПТП са причинили болки, които първоначално са били силни, но впоследствие, след първите 6 седмици отслабнали и постепенно отшумели. Ищецът отново е имал болки за период от 2 – 3 седмици, след третата операция. Получените травматични увреждания са довели до необходимост и зависимост от чужда помощ. Болките, като и зависимостта от чужда помощ и затрудненията при битовото обслужване са създали дискомфорт и негативни психични изживявания. Към настоящият момент получените от ищеца фактури са консолидирани и той се предвижда самостоятелно, но движенията на долния ляв крайник не са възстановени напълно, като са налице затруднения при слизване по стълби и изкачване по наклон. На тази основа с оглед и на социално-икономическите условия в страната и област Шумен (вкл. данните от НСИ за средната работна заплата в страната и в област Шумен и годишна инфлация към м. ноември 2023 г.), съдът приема че е справедливо на М. М. А. да се присъди обезщетение за неимуществени вреди, причинени му вследствие на травматичните увреждания в размер на 60 000 лв. Отчитайки приноса на пострадалия на 50% и след приспадане на този принос от определения размер на обезщетението за неимуществени вреди, на ищеца следва да се присъди обезщетение в размер на 30 000 лв., а за разликата до претендирания размер от 80 000 лв. да бъде отхвърлен.

Относно акцесорната претенция за законна лихва.

Ищецът претендира присъждането на законна лихва върху претендираната главница за неимуществени вреди от датата на депозиране на извънсъдебната претенция 08.12.2021 г. до окончателното ѝ изплащане; законната лихва на основание чл.497, ал.1, т.2 от КЗ върху размера на застрахователното обезщетение, включващо главницата на неимуществени вреди и лихвата по чл.429, ал.3 от КЗ, считано от изтичане на петнадесетдневния срок от уведомяване на застрахователя на 05.01.2022 г. до окончателното изплащане; законната лихва на основание чл.429, ал.3 от КЗ върху претендираната главница за имуществени вреди от датата на депозиране на извънсъдебната претенция 02.02.2021 г. до окончателното ѝ изплащане и законната лихва на основание чл.497, ал.1, т.2 от КЗ върху размера на застрахователното обезщетение, включващо главницата на имуществени вреди и лихвата по чл.429, ал.3 от КЗ, считано от изтичане на петнадесетдневния срок от уведомяване на застрахователя на 24.02.2022 г. до окончателното изплащане.

От така формулирания петитум и от изразеното становище може да се направи извод, че ищецът иска към обезщетението по чл.432, ал.1 от КЗ да се добави лихвата по чл.429 от КЗ, като по този начин се формира главницата, върху която да се присъди обезщетението по чл.497, ал.1 от КЗ. Съдът не споделя тезата на ищеца. В резултат на деликта възниква облигационно отношение въз основа, на което за деликвента се поражда задължението да обезщети увреденото лице за претърпените от него вреди (чл.45 от ЗЗД). Задължението е парично и изискуемостта му настъпва на датата на увреждането (чл.84, ал.3 от ЗЗД), като при забава следва да се заплати и дължимата законна лихва (чл.86, ал.1 от ЗЗД), предвид забавяне изпълнението на едно парично задължение. Т.е. пострадалият следва да получи парична сума покриваща реалния размер на нанесената му вреда и начислената върху нея законна лихва, в случай на забава при изпълнението на задължението за обезвреда. При наличие на валидно сключен застрахователен договор е налице паралелно облигационно отношение между застраховател и деликвента, което дава възможност на пострадалия алтернативно да насочи претенцията си за обезщетение към застрахователя с предявяване на иск по чл.432 от КЗ. Налице е притезателно имуществено право на пострадалия, което е вторично спрямо правото на увреждения, произтичащо от деликта, поради, което застрахователят не може да дължи повече от дължимото от прекия причинител на непозволеното увреждане, а именно обезщетението за нанесената вреда и законната лихва за забава върху нея до датата на изплащането му. Приемането на обратното би означавало застрахователят да плати сума излизаща извън размера на реално дължимото обезщетение и начислената върху него лихва за забава за периода от датата на изискуемостта му до деня за погасяването му.

В чл.429, ал.3, изр.2 от КЗ е въведено ограничение на дължимите лихви, които застрахователят заплаща в рамките на застрахователното обезщетение. Застрахователят заплаща само лихвите за забава, дължими от застрахования, които текат от момента на по-ранната от двете дати, а именно: датата на която застрахователят е уведомен за застрахователното събитие от застрахования на основание чл.430, ал.1, т.2 от КЗ или от датата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от

увреденото лице или от датата на предявяване на застрахователната претенция от увредения.

В чл.493, ал.1, т.5 от КЗ по отношение на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите е предвидено, че застрахователят покрива отговорността на застрахования за лихвите по чл.429, ал.2, т.2 от КЗ, т.е. при ограниченията на чл.429, ал.3 от КЗ – само в рамките на застрахователната сума и за периода от уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие, респективно предявяване на претенция от увреденото лице.

Съгласно чл.498 от КЗ увреденото лице, което желае да бъде обезщетено е длъжно да отправи към застрахователя писмена застрахователна претенция по реда на чл.380 от КЗ. След предявяване на претенцията за застрахователя е предвиден срок за произнасяне по чл.496 от КЗ, като произнасянето и неплащането в срок на застрахователно обезщетение води до изпадане на застрахователя в забава – чл.497, ал.1 от КЗ и съответно възможността увреденото лице да предяви иск срещу него в съда – чл.498, ал.3 от КЗ. Следователно при предявяване на пряк иск от увреденото лице на основание чл.432, ал.1 от КЗ по застраховка „Гражданска отговорност“, застрахователят дължи законната лихва за забава върху размера на дължимото застрахователно обезщетение от момента в който е изтекъл срока по чл. 497, ал.1 от КЗ, тъй като вече забавата е негова, а не на деликвента. В този смисъл Решение № 128 от 04.02.2020 г. по т. д. № 2466/2018 г. на ВКС, I т.о. ТК.

В чл.497, ал.1 от КЗ е предвидено, че застрахователят дължи законна лихва за забава върху размера на застрахователното обезщетение, ако не го е определил и изплатил в срок, считано от по-ранната от двете дати: изтичането на срока от 15 работни дни от представянето на всички доказателства по чл.106, ал.3 от КЗ /т. 1/ или изтичането на 3-месечния срок по чл. 496, ал. 1 от КЗ за произнасяне по извънсъдебната претенция, освен в случаите, когато увреденото лице не е представило доказателства, поискани от застрахователя по реда на чл.106, ал.3 от КЗ /т. 2/.

В конкретния случай застрахователят е уведомен за застрахователното събитие на 08.12.2021 г., с получаване на претенцията за обезщетение на неимуществените вреди, а на 01.02.2022 г. е получена претенцията за обезщетение на претърпените имуществени вреди. С оглед на това, на основание чл.429, ал.2, т.2 и ал.3 във вр. с чл.493, ал.1, т.5 от КЗ застрахователят следва да покрие спрямо пострадалия отговорността на деликвента за дължимата лихва за забава върху обезщетението за неимуществени вреди от датата когато е получил писмената претенция на М. М. А. - 08.12.2021 г. до датата на изтичане на срока по чл.496, ал.1 от КЗ – 08.03.2022 г. Относно обезщетението за имуществените вреди, застрахователят следва да покрие спрямо пострадалия отговорността на деликвента за дължимата лихва за забава върху него от датата когато е получил писмената претенция на пострадалия - 01.02.2022 г. до датата на изтичане на срока по чл.496, ал.1 от КЗ – 02.05.2022 г. След 08.03.2022 г., съответно 02.05.2022 г. застрахователят дължи законна лихва върху обезщетенията за неимуществени и имуществени вреди, поради собствената си забава, съгл. чл.497, ал.1, т.2 от КЗ. Следователно претенциите за законна лихва върху обезщетението за неимуществени вреди съгл. чл.429, ал.3 от КЗ, считано от датата на уведомяване на

застрахователя 08.12.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, както и върху обезщетението за имуществени вреди съгл. съгл. чл.429, ал.3 от КЗ, считано датата на предявяването му пред застрахователя 01.02.2022 г. до окончателното ѝ изплащане са основателни и следва да бъдат уважени.

Претенциите за законната лихва върху претендираните обезщетения за неимуществени и имуществени вреди ведно със законната лихва по чл.429, ал.3 от КЗ от изтичане на петнадесетдневния срок по чл.497, ал.1, т.1 от КЗ, съответно на 05.01.2022 г. и 24.02.2022 г. до окончателното изплащане на вземанията следва да бъдат отхвърлени, като неоснователни. Отговорността на застрахователя е функционално обусловена и тъждествена по обем с отговорността на деликвента и заплащането на претендираната законна лихва излиза извън размера на реално дължимото обезщетение и начислената върху него лихва за забава. Уважаването на претецията ще доведе до олихвяване на лихви (анатоцизъм), което е подчинено на специален правен режим, като съгл. чл.10, ал.3 от ЗЗД и става съобразно наредбите на БНБ, т.е. допустимо е само доколкото законът изрично го допуска и по ред и условия определени в нормативния акт. Уговарянето на лихва върху лихва е допустимо в отношенията между търговци – чл.294, ал.2 от ТЗ и в хипотезите на чл.143, ал.1, изр.2 от ЗЗД и чл.507 от ТЗ. В останалите случаи начисляването на лихва върху лихва е недопустимо съгласно действащото, както към момента на сключването на застрахователния договор, така и към този момент законодателство.

Относно разноските по делото.

Ищецът е освободен от държавни такси и разноски, но не и от заплащане на направените от ответника разноски, съразмерно с отхвърлената част от иска.

От приложените по делото доказателства се установява, че направените от ответника разноски са в размер на 4 871.20 лв., от които депозит за възнаграждение на вещите лица в размер на 911.20 лв. и платен адвокатски хонорар в размер на 3 930 лв. Направеното от процесуалния представител на ищеца възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение е неоснователно. Заплатеното от ответника възнаграждение е под предвидения в чл.7, ал.2, т.4 от Наредба № 1 от 09. 07.2004 г. минимален размер. На основание чл.78, ал.3 от ГПК на ответника следва да се присъдят направените разноски съразмерно с отхвърлената част от претенциите в размер на 3 040.28 лв.

Съдът на основание чл.38, ал.2 от ЗА следва да определи адвокатско възнаграждение на процесуалния представител на ищеца в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл.36, ал.2 от ЗА минимум. Предвид заявените по делото интереси и съгл. чл.7, ал.2, т.4 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, адвокатското възнаграждение в общ размер е 7 094.61 лв. С оглед на това ответникът следва да бъде осъден да заплати на процесуалния представител на ищеца, съразмерно с уважената част от претенциите му, адвокатско възнаграждение в размер на 2 666.62 лв.

На основание чл. 78, ал. 6 от ГПК ответникът ЗД „Бул инс“ АД следва да бъде осъдено да заплати държавна такса в размер на 1 250 лв. по сметка на Шуменския окръжен

съд.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

Осъжда Застрахователно дружество „Бул инс“ АД, ЕИК 831830482 със седалище и адрес на управление гр. София, р-н Триадица, ул. „.....“ № 78, представлявано от С.С.П. и К.Д.К. да заплати на М. М. А., ЕГН ***** с адрес в гр. Шумен, ул. „.....“, № 2 сумата от 30 278.84 лв., от която 30 000.00 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, в резултат на преживени болки и страдания и 278.84 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в разходи за лечение на получените от него травматични увреждания в резултат на ПТП, станало на 30.11.2021 г., причинено от О.Д.Д., ЕГН който е нарушил правилата за движение при управление на МПС – лек автомобил „Ауди А3“ с ДК № на основание застрахователна полица BG /02/....сътс срок за валидност от 15.09.2021 г. до 14.09.2022 г. за задължителна застраховка “Гражданска отговорност” за горепосочения лек автомобил, ведно със законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди, считано от датата на уведомяване на застрахователя 08.12.2021 г. до окончателното му изплащане, както и законната лихва върху обезщетението за имуществени вреди, считано датата на предявяването му пред застрахователя 01.02.2022 г. до окончателното му изплащане, а в останалата част за разликата от 50 278.84 лв., над уважения общ размер на обезщетенията за неимуществени и имуществени вреди от 30 278.84 лв. до претендираните 80 557.58 лв., както и законната лихва върху присъдените обезщетения за неимуществени и имуществени вреди ведно със законната лихва по чл.429, ал.3 от КЗ от изтичане на петнадесетдневния срок по чл.497, ал.1, т.1 от КЗ, съответно на 05.01.2022 г. и 24.02.2022 г. до окончателното изплащане на вземанията отхвърля претенциите на М. М. А., като неоснователни.

Осъжда М. М. А., ЕГН ***** с адрес в гр. Шумен, ул. „.....“, № 2 да заплати на Застрахователно дружество „Бул инс“ АД, ЕИК 831830482 със седалище и адрес на управление гр. София, р-н Триадица, ул. „.....“ № 78, представлявано от С.С.П. и К.Д.К. сумата от 3 040.28 лв., представляващи направените от ответника разноски по делото, съразмерно с отхвърлената част от исковите претенции.

Осъжда Застрахователно дружество „Бул инс“ АД, ЕИК 831830482 със седалище и адрес на управление гр. София, р-н Триадица, ул. „.....“ № 78, представлявано от С.С.П. и К.Д.К. да заплати на адвокат С.А.Х. със съдебен адрес на кантората в гр. София, ул. „.....“, № 2, четвърти полуетаж, офис № 4 сумата от 2 666.62 лв., представляваща адвокатско възнаграждение за оказана на ищеца безплатна адвокатска помощ.

Осъжда Застрахователно дружество „Бул инс“ АД, ЕИК 831830482 със седалище и адрес на управление гр. София, р-н Триадица, ул. „.....“ № 78, представлявано от С.С.П. и К.Д.К. да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Шуменския окръжен съд държавна такса в размер на 1 250.00 лева.

Решението може да се обжалва пред Апелативен съд град Варна в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Шумен: _____